Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Demény János

Cím:

Bartók-hangverseny a Zeneakadémián

Forrás: Művelt Nép

(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fűz.)	(Oldal)
	1955. X. 30.		

Osztályozás

Tá 78(064.5)

Hely: Bartók Béla

Idő: "1955"

Helyszám:

Köz. 617

A Bartók Béla emlékére rendezett emlékhangversenyek sorozatában az elmúlt szombaton este nagysikerű zenekari hangverseny hangzott el a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A hangversenyen közreműködött *Fischer Annie* Kossuth-díjas zongoraművésznő, vezényelt *Somogyi László* Kossuth-díjas karmester.

A hangversenyen Bartók három közismert, nagyszabású műve — a *Táncszvit*, a *III. zongoraverseny* és a *Zene húros és ütőhangszerekre* és *cselesztára* — került előadásra. Mindhárom mű Bartók más és más alkotói korszakába vezette el a hallgatóságot.

A *Táncszvittel* kezdték a műsort, Bartók 1923 nyarán alkotott zenetörténeti jelentőségű újdonságával, amelynek egykori előadása Pest és Buda egyesítésének ötvenedik évfordulóján zajlott le, 1923. november 19-én. A ma már harmadévszázados műben az akkori zenekritika vezéralakja a harmonikus játéköröm új, letisztult formáját ünnepelte és megállapította, hogy »magát a hihetetlen gazdag hangszerelőfantáziát is bűvkörébe vonja ez a játékharmónia, minden könnyen folyik, még a legszeszélyesebb fordulatokat is csillogó hullámjáték tartja egyensúlyban«. Ma már hangsúlyozhatjuk, hogy Bartók a hivatalos ünnepség keretébe szándékosan kevert ünnepronto hangot földszagú, életvidám, a kelet-európai népek mesefantáziáját kibontó nagyzenekari művébe.

A Zene húros és ütőhangszerekre és cselesztára című kompozíció — a műsor második felének egyetlen darabja — 1936-ból való, tehát alig húsz esztendő választ el minket létrejöttétől. Kétségkívül Bartók hatalmas életművének centrumából zengő műalkotás, amely a maga kamaraszerűen tartózkodó, mindvégig tompított hangvételében is lenyűgözően érzékelteti a régi zene ismerői előtt formába önthetetlennek képzelt gigantikus erőket, arányokat. Ezt a kompozíciót — egyikét annak a három műnek, amelyeket Paul Sacher svájci karmester és mecenás megrendelésére írt — külföldön is azonnal Bartók újító művészetének egyik összefoglalásaként, legmagasabb csúcsaként ünnepelték.

A *III. zongoraverseny* állt a hangverseny fénypontjában Fischer Annie tolmácsolásában. Ez a mű Bartók utolsó elkészült kompozíciója 1945 nyarából, magába foglalja az életből távozó Bartók búcsúját, de a természet varázsától újjáéledő szellem biztató, felemelő hangját is. Ez a megállapítás természetesen csak a mű középső lassú tételére vonatkozik, amelybe — mint eddig a lassú tételekbe — rejtette Bartók a legszemélyesebb vallomásait. A kompozíció zongoraszólamát Fischer Annie már Európa számtalan városában — Párizstól Moszkváig — nagy sikerrel játszotta.

A hangverseny óriási közönséget vonzott a Zeneakadémia nagytermébe. A közönség nagy része a széksorok mentén állva hallgatta az előadást. Most is kitűnt, hogy egy-egy nagy vonzóerejű koncert hallgatósága nem fér el Budapest ma rendelkezésre álló hangversenytermében.

Erről a hangversenyről a magyar rádió helyszíni közvetítést adott. A közvetítést mintegy húsz külföldi adóállomás vette át, egyebek között a bukaresti, varsói, prágai, berlini, zágrábi, pekingi, hanoi-i, oslói, több svájci, jeruzsálemi, stockholmi, rejkjaviki, brüsszeli, namuri, luxemburgi és dublini rádió hallgatói ismerték meg Bartók három nagyszabású kompozícióját.

A Magyar Állami Hangversenyzenekar Somogyi László kitűnő vezényletével ezúttal is kiváló teljesítményt nyújtott. Ez a hangverseny tökéletes, nagyszabású, impozáns volt. Hiányérzetet nem hagyott maga után. Mégis megkérdezzük: a III. zongoraverseny eléggé nem értékelhető gyakori előadása *mellett* mikor hangzik fel végre az oly ritkán hallható II. és a szinte sohasem hallott I. zongoraverseny — Bartók Béla zeneszerzői működésének ez a két határjelző opusza.

Demény János

— 14306/51